

Sygn. akt IV U 194/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

<i>Przewodniczący</i>	<i>SSO Elżbieta Wojtczuk</i>
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2014 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania T. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 8 stycznia 2014 r. Nr (...)

w sprawie T. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonej T. P. przysługuje prawo do emerytury od dnia 01 listopada 2013 r.

Sygn. akt: IV U 194/14

UZASADNIENIE

Decyzją z (...). znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił T. P. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczona nie udowodniła, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnęła 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy w zawodzie nauczyciela okresu zatrudnienia od 1 września 1979r. do 31 sierpnia 1991r. na stanowisku Dyrektora Przedszkola, ponieważ stanowisko to nie jest wymienione w art. 1 Karty Nauczyciela, a więc nie daje możliwości przyznania emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnym charakterze.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła T. P. wnosząc o jej zmianę i ustalenie prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazała, że zgodnie z Kartą Nauczyciela dyrektor przedszkola to pracownik pedagogiczny (odwołanie k. 2-3).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k. 4-5).

W toku rozprawy ubezpieczona złożyła do akt sprawy dokumenty dotyczące jej pracy na stanowisku dyrektora przedszkola (k. 30-36).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona, ur. (...) miała ustalone prawo do emerytury decyzją z 13 października 2004r. na podstawie ustawy z 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela i ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (decyzja z 13.10.2004 r k. 15-16 akt emerytalnych za wnioskiem z dn. 01.10.2004 r.). W dniu (...). T. P. ukończyła (...)rok życia. W dniu 29 listopada 2013r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na pracę w szczególnym charakterze. Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczona udowodniła staż ubezpieczeniowy w wymiarze 24 lata, 3 miesiące i 17 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 24 lata, 2 miesiące i 17 dni, a okresy nieskładkowe 1 miesiąc. Ponadto organ rentowy uznał ubezpieczonej staż pracy w szczególnym charakterze w wymiarze 11 lat, 2 miesięcy i 3 dni za okres jej zatrudnienia od 1 września 1974r. do 31 lipca 1978r. oraz od 1 września 1991r. do 31 grudnia 1998r. z wyłączeniem zwolnień lekarskich. Z uwagi na brak wymaganego ustawą stażu pracy w szczególnym charakterze decyzją z 8 stycznia 2014r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania emerytury i wskazał, że w dalszym ciągu będzie wypłacana emerytura przyznana decyzją z 13 października 2004r. (k.13 akt emerytalnych za wnioskiem z 29 listopada 2013r.).

Ubezpieczona była zatrudniona w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w O. od 1 września 1974r. do 31 lipca 1978r. w wymiarze całego etatu i w okresie od 1 września 1979r. do 30 września 2004r. w wymiarze całego etatu. W okresie zatrudnienia zajmowała stanowiska: dyrektor przedszkola, nauczyciel przedszkola. Ze świadectwa pracy wystawionego 30 września 2004r. przez Zespół Szkolno-Przedszkolny Przedszkole w O. wynika, iż w okresach tych ubezpieczona wykonywała pracę w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze – pracę nauczycielską (k. 6 akt emerytalnych za wnioskiem z 1 października 2004r.).

Ubezpieczona została przyjęta do pracy z dniem 1 września 1974r. na podstawie aktu mianowania z 19 sierpnia 1974r. jako nauczyciel w przedszkolu w J. (k. 2B akt osobowych). Z dniem 31 lipca 1978r. stosunek pracy T. P. został rozwiązany (k. 7B akt osobowych). Na podstawie aktu nominacji z 30 sierpnia 1979r. wnioskodawczyni została mianowana nauczycielką Państwowego Przedszkola w O. od 1 września 1979r. (k. 9B akt osobowych). Z akt osobowych wynika, że funkcję dyrektora Państwowego Przedszkola w O. ubezpieczona pełniła od 1 września 1979r. do 31 sierpnia 1991r. (k. 9B, 11B, 22B, 31B, 36B, 39B, 42B i 48B akt osobowych). Po tym okresie ubezpieczona pracowała w przedszkolu na stanowisku nauczyciela (k. 51B i nast. akt osobowych).

W okresie pełnienia funkcji dyrektora przedszkola ubezpieczona wykonywała pracę nauczyciela. Do 1986r. E. O. i T. P. pracowały jako jedyne nauczycielki w przedszkolu, którego jednocześnie T. P. była dyrektorem. Było to stare przedszkole, był tam tylko jeden oddział. Ubezpieczona pracowała 5 godzin dziennie na zmianę z E. O. od 8.00 do 12.00 albo od 12.00 do 17.00. Nauczycielski przydział pracy to 5 godzin dziennie, potem następowała zmiana. Następnie od przedszkole zostało przeniesione do nowej siedziby, gdzie było więcej oddziałów i więcej nauczycieli. T. P. będąc dyrektorem przedszkola pracowała w charakterze nauczycielki w zmniejszonym wymiarze. Oprócz swoich godzin ubezpieczona brała zastępstwa za nieobecnych nauczycieli. Opieka nad dziećmi musiała być zapewniona, jeśli nie ma nauczyciela, zastępuje go dyrektor. Pełny wymiar dla nauczyciela przedszkolnego to 25 godzin tygodniowo, w zerówkach 22 godziny (zeznania świadków: E. O. k.53v-54, 54v, B. P. k.54-54v, zeznania ubezpieczonej k. 55-55v).

Z projektów organizacji przedszkola wynika, że w roku szkolnym 79/80 T. P. jako nauczyciel pracowała: 28 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 80/81 pracowała 20 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 81/82 pracowała 20 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 82/83 pracowała 24 godziny tygodniowo, w roku szkolnym 84/85 pracowała 25 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 85/86 pracowała 20 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 86/87 pracowała 16 godzin

tygodniowo, w roku szkolnym 87/88 pracowała 12 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 88/89 pracowała 12 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 91/92 pracowała 30 godzin tygodniowo (k. 52).

Ubezpieczona nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego (okoliczności niesporna, oświadczenia zawarte we wniosku o emeryturę - k.2 akt emerytalnych ubezpieczonej za wnioskiem z 12 grudnia 2013r.).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej T. P. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r. poz.1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 20 lat kobieta), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Stosownie do art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (j.t. Dz. U. 2014r., poz. 191) ustawie podlegają nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 3 pkt 1 cytowanej ustawy za nauczycieli rozumie się nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1. Zaś zgodnie z pkt 3 wskazanego artykułu jako staż - rozumie się przez to okres zatrudnienia nauczyciela w przedszkolach, szkołach i placówkach oraz innych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, rozpoczętego i realizowanego w trybie i na zasadach określonych w przepisach rozdziału 3a, z tym że w przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 9e ust. 1-3, równoważny z odbywaniem stażu jest odpowiednio okres zatrudnienia na tych stanowiskach lub czas urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy.

Art. 42 ust. 3 niniejszej ustawy stanowi, że tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych na stanowisku nauczycieli przedszkoli, z wyjątkiem nauczycieli pracujących z grupami dzieci 6-letnich wynosi 25. Ust. 6 niniejszego przepisu stanowi, że dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.

Z art. 88 ust. 1 cytowanej ustawy wynika, że nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę. Przepisu tego nie stosuje się do nauczyciela zatrudnionego w wymiarze niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć (art. 91b ust. 1 Karty Nauczyciela), co oznacza, że do nauczycielskiego stażu pracy wymaganego do uzyskania emerytury w myśl art. 88 ust. 1 ustawy zalicza się wszystkie okresy pracy nauczycielskiej wykonywanej w wymiarze co najmniej połowy obowiązującego wymiaru zajęć. Zgodnie z art. 86 ustawy Karta Nauczyciela nauczyciel zaliczany jest do pracowników wykonujących pracę w szczególnym charakterze.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczona spełnia przesłankę wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczona osiągnęła wymagany ustawą wiek z dniem 11 lipca 2009r., spełniła przesłankę „ogólnego” stażu pracy i nie należy do otwartego funduszu emerytalnego.

Ubezpieczona podnosiła, że posiada 15-letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, wskazując, że dyrektor przedszkola jest pracownikiem pedagogicznym i praca ta podlega zaliczeniu do pracy w szczególnym charakterze.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe dało podstawy do ustalenia, że w okresie zatrudnienia od 1 września 1979r. do 31 sierpnia 1986r. ubezpieczona pracowała w przedszkolu na stanowisku dyrektora pełniąc jednocześnie obowiązki nauczyciela w wymiarze przekraczającym połowę obowiązującego wymiaru zajęć. Z projektów organizacji przedszkola wynika, że w roku szkolnym 79/80 T. P. jako nauczyciel pracowała: 28 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 80/81 pracowała 20 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 81/82 pracowała 20 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 82/83 pracowała 24 godziny tygodniowo, w roku szkolnym 84/85 pracowała 25 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 85/86 pracowała 20 godzin tygodni. Dodatkowo z zeznań świadków: E. O. i B. P. wynika, że ubezpieczona jako pedagog pracowała prowadząc w starej siedzibie przedszkola jeden oddział na zmianę z E. O. po 5 godzin dziennie, a w nowej siedzibie przedszkola pracowała w grupie trzylatków również po 5 godzin dziennie. Ponadto z zeznań świadków i ubezpieczonej wynika również, że ubezpieczona pracę nauczyciela w przedszkolu wykonywała również w ramach zastępstw za nauczycieli nieobecnych z powodów zdrowotnych, czy też nieobecnych z powodu przebywania na szkoleniach. Powyższe powodują, że ubezpieczona pracowała w większym wymiarze jako nauczyciel niż to wynika z projektów organizacyjnych przedszkola, który ma jedynie charakter założenia, nie przewiduje natomiast sytuacji, które mogą zdarzyć się w trakcie roku szkolnego.

Nie budzi wątpliwości Sądu, że do 1986r. pracowały w przedszkolu w O. tylko 2 osoby: T. P. jako dyrektor i jedna nauczycielka. Obie zamieniały się. Wymiar pracy w tym okresie jest niekwestionowany. Wynika to z arkuszy organizacyjnych. Ubezpieczona i świadkowie wskazały, że arkusz organizacyjny jest tylko hipotetycznym arkuszem godzin pracy nauczyciela, a to, ile nauczyciel faktycznie przepracował zależy od sytuacji, która zaistnieje od 1 września każdego roku szkolnego. Mając na uwadze zeznania świadków Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona pracowała w zawodzie nauczyciela pełniąc obowiązki dyrektora 31.08.1986 r. w pełnym wymiarze dla nauczycieli przedszkolnych tj. 25 godzin tygodniowo. Okres od 1.09.1979 r. do 31.08.1986 r. (7 lat) tj. do momentu przeniesienia przedszkola do nowej siedziby i zwiększenia oddziałów jest wystarczający do tego aby uznać 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uznał bowiem 11 lat, 2 miesiące i 3 dni stażu pracy w warunkach szczególnych, a okres uznany przez Sąd wynosi 7 lat. Razem daje to okres udowodniony przez ubezpieczoną bezspornie jako okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze 18 lat, 2 miesiące i 3 dni.

Natomiast jeśli chodzi o wymiar godzin pracy ubezpieczonej w nowej siedzibie przedszkola, to z arkuszy organizacyjnych, które sporządzała T. P. jako dyrektor placówki, nie wynika aby pracowała ona co najmniej połowę wymiaru czasu pracy nauczyciela. Nie ma to jednak wpływu na ostateczne rozstrzygnięcie Sądu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczonej T. P. przysługuje prawo do emerytury od 1 listopada 2013r., tj. od miesiąca, w którym złożyła wniosek o emeryturę.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.